

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lukáše Pišvejce, soudce Mgr. Alexandra Krysla a soudce Mgr. Aleše Smetanky ve věci

žalobce: **A. B.**, narozený dne X,
trvale bytem H., Spolková republika Německo,
bytem v ČR P.,
zastoupený JUDr. Pavlem Tomkem, advokátem,
sídlem Polská 61/4, 360 01 Karlovy Vary,

proti
žalovanému: **Krajský úřad Karlovarského kraje**,
sídlem Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2020, č. j. KK/1505/DS/20-4

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

- 1. Žalobce se žalobou ze dne 9. 2. 2021, podanou k poštovní přepravě téhož dne a doručenou

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Krajskému soudu v Plzni (dále jen „soud“) dne 11. 2. 2021, domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2020, č. j. KK/1505/DS/20-4 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“), zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Karlovy Vary, odboru dopravy (dále jen „*prvostupňový orgán*“) ze dne 18. 6. 2020, č. j. 2550/OD/20-6/Mach (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), kterým byla podle § 51 odst. 3 správního řádu zamítnuta žádost žalobce o výměnu řidičského průkazu České republiky (dále též jen „*ČR*“) s propadlou platností, neboť žalobce neprokázal existenci obvyklého bydliště na území ČR v souladu s ustanovením § 109 odst. 8 písm. f) ve spojení s § 2 písm. hh) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o silničním provozu*“).

II. Žaloba

2. Žalobce ve své žalobě nejprve uvedl, že důvodem pro podání žádosti o výměnu řidičského průkazu byla skutečnost, že řidičský průkaz č. EE 479267 vydaný Městským úřadem Lovosice dne 16. 11. 2009 byl po 16. 11. 2019 neplatný. Žádost byla podána dne 3. 2. 2020. Dle jeho názoru tak je stále držitelem řidičských oprávnění, tedy byl oprávněn a zároveň i povinen žádat o vydání řidičského průkazu, kterému končí platnost řidičského průkazu nebo jehož řidičský průkaz je neplatný ve smyslu § 109 odst. 2 písm. d) zákona o silničním provozu. Pokud má povinnost požádat o výměnu řidičského průkazu, má na výměnu právní nárok.
3. Žalobce sdělil, že se neztotožňuje s názorem správních orgánů, že neprokázal obvyklé bydliště na území ČR, neboť obvyklé bydliště se prokazuje při prvním udělení řidičského oprávnění. Žalobce poukázal na závěry rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 3. 2017, č. j. 30 A 11/2016 – 47, který se zabýval otázkou, zda při vydání mezinárodního řidičského průkazu ve smyslu § 111 zákona o silničním provozu je sledovanou podmínkou požadavek obvyklého bydliště. Krajský soud v Plzni měl podle žalobce jednoznačně uzavřít, že požadavek obvyklého bydliště je sledovanou podmínkou pro udělení řidičského oprávnění. Podle žalobce je nutné zřetelnou analogii shledat i v tomto řízení o vydání nového řidičského průkazu ve smyslu § 109 odst. 2 písm. d) zákona o silničním provozu, když logicky vzato již žalobce obdržel řidičské oprávnění, žádá pouze o nový řidičský průkaz, pro vydání řidičského oprávnění není zapotřebí splnit striktně podmínku obvyklého bydliště. Žalobce poukázal na další judikaturu Krajského soudu v Plzni.
4. Dle žalobce je totiž podstatný ten fakt, že řidičský průkaz je veřejnou listinou, osvědčením, s tím, že v něm zapsané údaje jsou nahlíženy jako platné; za podstatný je nutno označit údaj o datu udělení řidičského oprávnění. Důvodem, proč je v obecné rovině sledována podmínka obvyklého bydliště, je boj s „řidičákovou turistikou“. To se však týká pouze případů, kdy daný žadatel není držitelem řidičského oprávnění a žádá o jeho udělení na území ČR ve snaze obcházet příslušnou směrnici č. 2006/126/ES a judikaturu Soudního dvora EU. To není však tento případ, protože příslušné žalobci udělené řidičské oprávnění na území ČR je nahlíženo jako platné.
5. Žalobce poukázal na to, že v roce 2009 získal řidičské oprávnění při splnění zákonných předpokladů, proto mu byl řidičský průkaz platně vydán s tím, že coby žadatel o udělení řidičského oprávnění doložil přechodný pobyt. Od té doby využíval řidičského oprávnění

a jím vlastněný řidičský průkaz ho opravňoval k řízení motorových vozidel v rámci celé Evropské unie a v dalších státech světa. Po celou dobu platnosti řidičského průkazu nebyla jeho platnost žádnými státními orgány zpochybněna. Pokud byl v průběhu správního řízení žádán žalobce o prokázání obvyklého bydliště, pak v daném období roku 2009 dle tehdejší platné litery zákona nebyla tato podmínka vyžadována, tedy zákonitě nelze použít pro rozpor s ústavní zásadou zákazu pravé retroaktivity aktuálně účinné znění zákona týkající se podmínky obvyklého bydliště. Totéž lze vztáhnout na otázku případného odnětí řidičského oprávnění, neboť nelze odejmout řidičské oprávnění osobě, která dle tehdejší platné a účinné legislativy splnila veškeré stanovené předpoklady.

6. Žalobce dále konstatoval, že žalovaný v rámci odvolacího řízení zpochybnil hodnotu důkazních prostředků, které žalobce předložil k prokázání obvyklého bydliště. Žalobce při podání žádosti dokládal listiny osvědčující jeho obvyklé bydliště na území ČR. Ve smyslu § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu je vazba k České republice vazbou osobní či profesní. Žalobce uvedl, že se na území ČR trvale zdržuje z důvodu výkonu práce, což dokládal na základě dohody o provedení práce ze dne 26. 10. 2019 uzavřené s tuzemským zaměstnavatelem s tím, že místem výkonu práce je Praha. Jako další důkazy překládal žalobce smlouvu o zřízení běžného účtu uzavřenou s Fio bank, potvrzení o přechodném pobytu, jakož i nájemní smlouvu.
7. Žalobce dále poukázal na to, že žalovaný zpochybnil průkaznost nájemní smlouvy, neboť ta byla uzavřena pouze na dobu určitou od 1. 6. 2019 do 30. 6. 2020, ovšem nelze zapomenout na to, že v dnešní době jen málokdo (včetně občanů ČR) dostane nájemní vztah na dobu neurčitou, navíc se nájemní vztah na dobu určitou konkludentně prolouhuje podle občanského zákoníku, pokud se strany nedohodnou na ukončení nájmu či jedna ze stran neoznámí, že nájem neprodlouží. Žalovaný rovněž zpochybnil relevanci dohody o provedení práce, která byla sepsána na dobu určitou, z čehož opět dovozuje žalovaný jen nahodilý pobyt žalobce na území ČR, ovšem ani to podle žalobce nic neznamená, podstatou dohody o provedení práce je práce mimo hlavní pracovní poměr s tím, že je jednodušší její ukončení než u smlouvy pracovní. Tato dohoda jasně prokazuje, že v dané době byl žalobce v zaměstnaneckém poměru k zaměstnavateli na území ČR, což dokazuje faktický pobyt na území včetně účelu pobytu. Účelem pobytu může být i výkon práce - viz § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu.
8. Žalobce též poznamenal, že žalovaný zpochybnil relevanci existence běžného účtu žalobce u českého bankovního ústavu, když napadl, že na výpise z účtu je uvedena adresa žalobce v zahraničí shodná s adresou uvedenou v občanském průkazu vydaném SRN. K tomu žalobce namítal, že nemá trvalý pobyt na území ČR a že je vnitřní záležitostí banky, zda uvádí ve svých podkladech adresu trvalého či přechodného bydliště cizince. Proto podle názoru žalobce nelze z toho dovozovat, že žalobce nemá na území ČR pobyt. To má být nesmyslná dedukce.
9. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby soud napadené i prvostupňové rozhodnutí zrušil a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

10. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 8. 4. 2021 sdělil ke konstatování žalobce, že se neztotožňuje s názorem správních orgánů, že žalobce neprokázal obvyklé bydliště na území ČR, neboť obvyklé bydliště se prokazuje při prvním udělení řidičského oprávnění,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

přičemž se odkázal na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 3. 2017, č. j. 30 A 11/2016-47, není argumentem a žalovaný je nemohl přijmout, neboť předmětem soudního sporu uvedeného judikátu bylo vydání mezinárodního řidičského průkazu výměnou platného řidičského průkazu, kdy tento procesní akt má svá ustanovení v § 111 zákona o silničním provozu. Rozdílnost v předmětu řízení žalovaný ostatně akcentoval v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, neboť věc výměny platného řidičského průkazu za mezinárodní není totožná s výměnou neplatného řidičského průkazu za nový (čemuž rovněž odpovídají v zákoně uvedené samostatné paragrafy upravující výměny příslušných ŘP). Nelze proto souhlasit s přiléhavostí odkazu žalobce na uvedený judikát. K tomu žalovaný dodal, že v nyní projednávaném případě nejde o zkoumání podmínek udělení řidičského oprávnění, ale o zjišťování skutečného stavu věci prokazující existenci a obvyklost bydliště žalobce na území ČR ve smyslu zákona o silničním provozu a Směrnice Rady 91/439/EHS o řidičských průkazech. Žalovaný odkázal na odůvodnění žalobou napadené rozhodnutí o odvolání, v němž podrobně rozebral, proč považuje postup prvostupňového orgánu za důvodný, opodstatněný a správný. Žalovaný rovněž nesouhlasil s přiléhavostí dalšího rozsudku Krajského soudu v Plzni 1. 6. 2016, sp. zn. 30 A 78/2015, na který se žalobce odkázal, neboť v nyní projednávané věci nebylo sporu o předmětu řízení. Jedná se o výměnu neplatného řidičského průkazu ČR za nový. Bylo na místě zjišťovat, zda žalobce skutečně na území ČR obvykle bydlí v době současné, jestliže požádal úřad nacházející se na území ČR o jeho výměnu, neboť členské státy EU vydávající řidičský průkaz mají povinnost zkoumat faktické splnění podmínek vydání řidičského průkazu stanovených unijní úpravou. Je tedy třeba zkoumat faktický stav obvyklého bydliště, nikoliv stav pouze formální. Důkazní břemeno ohledně této skutečnosti leží zcela na účastníkovi řízení, neboť pro osobu, která skutečně pobývá (resp. pobývala) na území České republiky a má zde též osobní vazby, není těžké doložit tyto pozitivní skutečnosti (viz judikát Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 210/2018-39). Pokud by správní orgán skutečnosti stran obvyklého bydliště žadatele ve smyslu zákona o silničním provozu a Směrnice Rady EHS o řidičských průkazech na území ČR neprověřoval, mohlo by se jednat o prolomení, respektive ignorování vytvořeného právního rámce proti obcházení represivních opatření členských států Evropské unie v oblasti odnímání řidičských oprávnění či řidičských průkazů. Žalovaný považuje i tento žalobcův odkaz na uvedený judikát za nepřiléhavý.

11. Podle názoru žalovaného oponentura žalobce ve smyslu dostatečnosti jím předložených dokladů či důkazních prostředků a potvrzení je lichá ve srovnání s garancí údajů uváděných v řidičském průkazu vydaném v ČR a ve vztahu k odpovědnosti za jeho vydání. Podle čl. 7 bod 1. Směrnice Rady 91/439/EHS o řidičských průkazech, řidičské průkazy mohou být vydány pouze žadatelům: b) kteří mají obvyklé bydliště na území členského státu, který řidičský průkaz vydal, nebo kteří mohou doložit, že už tam alespoň šest měsíců studují. Důkazy vyvracející více než důvodné pochybnosti o obvyklém zdržování se žalobce (vycházející ze skutečné domácnosti fyzické osoby a osobních vazeb) na území ČR předloženy nebyly.
12. S odkazem na výše uvedené žalovaný trval na tom, že v průběhu řízení nedošlo ke krácení práv žalobce a bylo vůči němu postupováno v souladu se zákonem. Námitky uváděné žalobcem považoval žalovaný za vyvrácené, bezpředmětné a neopodstatněné. Dle názoru žalovaného nelze ze skutečností uváděných žalobcem v podané žalobě prokázat či dovodit nezákonnost napadeného rozhodnutí či takové vady řízení, které by odůvodňovaly zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, a proto žalovaný závěrem navrhl, aby soud žalobu v

celém rozsahu zamítl.

IV.

Replika žalobce

13. Dne 19. 4. 2021 zaslal žalobce soudu repliku, v níž zopakoval argumenty žalovaného obsažené v jeho vyjádření k žalobě ze dne 8. 4. 2021.
14. Žalobce nejprve uvedl, že nezastírá, že mu není známo, zda se soudy již zabývaly pouhou výměnou řidičského průkazu z důvodu uplynutí doby jeho platnosti. Nicméně je mu známa judikatura ve věci vydání mezinárodního řidičského průkazu, když žalovaný se dopustil téže chyby, když striktně požadoval po žadateli existenci obvyklého bydliště. V rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 3. 2017, č. j. 30 A 11/2016 – 47 se soud zabýval otázkou, zda při vydání mezinárodního řidičského průkazu ve smyslu § 111 zákona o silničním provozu je sledovanou podmínkou požadavek obvyklého bydliště. Krajský soud v Plzni jednoznačně uzavřel, že požadavek obvyklého bydliště je sledovanou podmínkou pro udělení řidičského oprávnění. Soud se v daném řízení pozastavil nad tím, proč správní orgán nevydal žadateli mezinárodní řidičský průkaz, pokud mu již dříve vydal řidičský průkaz (později v průběhu správního řízení ztracený). Onen žadatel měl udělené řidičské oprávnění, za podstatné soud označil rozřešení otázky, zda za situace, kdy již dříve onen žadatel řidičský průkaz obdržel, musí pak opětovně dokládat obvyklé bydliště. Odpověď zní, že onen žadatel již nemusí nic dokládat, protože obvyklé bydliště již doložil poprvé při udělení řidičského oprávnění a vydání řidičského průkazu. Zde se jedná o podobný případ, řidičské oprávnění je nahlíženo jako platné, nedošlo k jeho odejmutí, žalobci tedy vzniká právní nárok na výměnu řidičského průkazu.
15. K tomu, že žalovaný rozporoval přiléhavost rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 6. 2016, č. j. 30 A 78/2015 - 58 s tím, že z něho plyne povinnost žadatele doložit obvyklé bydliště, byť by se jednalo o pouhou změnu údaje o bydlišti, žalobce uvedl, že v našem případě se však jedná o výměnu z důvodu ukončení platnosti řidičského průkazu, tedy primárně se řeší, zda žalobce má udělené řidičské oprávnění. Krajský soud v Plzni v daném rozsudku vyslovil pochybnost, zda žadatel měl platné řidičské oprávnění, jelikož ze zpráv od německých úřadů plynulo, že řidičské oprávnění žadatel pozbyl. Z toho důvodu došlo ke zrušení rozhodnutí žalovaného, který tuto otázku ponechal stranou. V nyní řešené věci však z obsahu spisu taková okolnost nevyplyvá. Žádost byla žalobci zamítnuta pouze z důvodu nedoložení obvyklého bydliště, což je nutné nahlížet jako vadný postup. Otázka existence obvyklého bydliště je totiž druhořadá, pokud již došlo k udělení řidičského oprávnění, jež je otázkou primární.
16. Žalobce poté zopakoval, že doložil svůj obvyklý pobyt na území v průběhu řízení na výzvu správního orgánu I. stupně, neboť i k této otázce se vede dle judikatury dokazování, a to v souladu s výzvou správního orgánu prvního stupně s tím, že za doklad prokazující obvyklé bydliště se považuje např. potvrzení o přechodném pobytu či nájemní smlouva k nemovitosti, potvrzení o výkonu práce apod. - viz § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu. Žalobce poté vyjmenoval listiny, které ve správním řízení doložil, přičemž je okomentoval shodně jako v žalobě. Uzavřel, že všemi těmito důkazními prostředky prokázal svou vazbu k České republice a nikoliv jen nahodilost svých pobytů v ČR v řádu dnů či týdnů.

V.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Průběh řízení

17. Soud konstatuje, že žaloba směřující proti napadenému rozhodnutí byla podána včas, neboť zákonná lhůta dvou měsíců byla dodržena, když napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 18. 12. 2020 a předmětná žaloba byla předána k poštovní přepravě dne 9. 2. 2021 a soudu doručena dne 11. 2. 2021. Soud dále konstatuje, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou (žalobce byl adresátem napadeného rozhodnutí), proti žalovanému, který je pasivně legitimován (jako odvolací orgán, který vydal napadené rozhodnutí), po vyčerpání řádných opravných prostředků (proti napadenému rozhodnutí nebylo odvolání přípustné) a obsahuje všechny požadované formální náležitosti. Soud proto mohl přistoupit k věcnému přezkoumání žaloby.
18. O podané žalobě soud rozhodoval bez nařízení jednání ve smyslu § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť účastníci řízení s tím výslovně shodně souhlasili (žalobce v podání ze dne 19. 4. 2021, č. l. 20 a žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 8. 4. 2021, č. l. 16).

*VI.**Posouzení věci soudem*

19. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.
20. Poté, co soud v projednávané věci přezkoumal napadené rozhodnutí a předmětný správní spis, dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
21. Ze správního spisu vyplynuly následující skutečnosti. Žalobci byl udělen český řidičský průkaz s platností od 16. 11. 2009 do 16. 11. 2019. Dne 3. 2. 2020 podal žalobce žádost o výměnu neplatného řidičského průkazu, k níž doložil zejména (i) smlouvu o nájmu blíže nespecifikovaného bytu v nemovitosti na adrese P., kterou uvedl jako své obvyklého bydliště (dále též jen „*adresa tvrzeného obvyklého bydliště*“), (ii) dohodu o provedení práce na dobu od 1. 11. 2019 do 30. 10. 2020, s předmětem výkonu práce vymezeným jako „administrativní práce, internet“, rozsahem 20 hodin měsíčně, měsíční odměnou 5 000 Kč a s místem výkonu práce v Praze, (iii) potvrzení Ministerstva vnitra ČR (Odboru azylové a migrační politiky, Oddělení pobytu cizinců Ústecký kraj) ze dne 10. 6. 2019 o tom, že žalobce měl povolen přechodný pobyt za účelem „ostatní“ od 4. 6. 2009 do 20. 12. 2009 na uvedené adrese v okr. Litoměřice, (iv) výpis z běžného účtu žalobce vedeného u Fio banky, a to za období od 22. 7. 2019 do 18. 12. 2019, na kterém je uvedena u majitele účtu (žalobce) adresa trvalého bydliště v SRN, a (v) čestné prohlášení, že žalobci nebylo v jiném členském státě pozastaveno nebo odejmuto řidičské oprávnění, ani mu nebyl uložen zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, pokud neuplynula lhůta pro opětovné udělení řidičského oprávnění, ani není držitelem platného řidičského oprávnění uděleného jiným členským státem. Dne 7. 5. 2020 vyzval prvostupňový orgán žalobce podle § 45 odst. 2 správního řádu k odstranění nedostatků ve věci podání žádosti o vydání řidičského průkazu za neplatný řidičský průkaz s tím, že žádost je třeba doplnit o prokázání existence obvyklého bydliště ve smyslu § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu nebo návrhu jiného důkazního prostředku k jeho prokázání. Žalobci bylo sděleno, že dle správního orgánu doložené listiny neposkytují dostatečný podklad k vydání řidičského průkazu a nevyvrací pochybnosti o obvyklém bydlišti žalobce na území ČR, který na území nemá trvalý pobyt. Proto byl žalobce vyzván k doložení nebo navržení

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

důkazních prostředků k prokázání existence obvyklého bydliště na území ČR ve lhůtě 7 kalendářních dnů od doručení této výzvy. Žalobce byl poučen, že v případě nevyvrácení důvodných pochybností, nedoložení či nenavržení takových důkazních prostředků, které by ve svém souhrnu prokazovaly existenci obvyklého bydliště žadatele na území ČR, nelze žádosti vyhovět. Podáním ze dne 13. 5. 2020 se žalobce k výzvě správního orgánu vyjádřil, když uvedl, že je držitelem řidičského oprávnění, tedy je oprávněn žádat o vydání řidičského průkazu, kterému končí platnost nebo je neplatný ve smyslu § 109 odst. 2 písm. d) zákona o silničním provozu. Poukázal přitom na judikaturu správních soudů a uzavřel, že v jeho případě není nutné dokládat obvyklé bydliště na území ČR, když požadavek obvyklého bydliště je sledovanou podmínkou pro udělení řidičského oprávnění. Zároveň žalobce podotkl, že jeho žádost všechny požadované náležitosti obsahuje. K vyjádření žalobce připojil opět dohodu o provedení práce ze dne 26. 10. 2019 a dále první stranu smlouvy o zřízení běžného účtu, kde vedle adresy trvalého bydliště v SRN je uvedena též korespondenční adresa shodná s adresou tvrzeného obvyklého bydliště. Prvostupňový orgán zaslal dne 21. 5. 2020 žalobci oznámení o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí ve věci výměny řidičského průkazu z důvodu uplynutí jeho platnosti. Této možnosti žalobce nevyužil. Následně dne 18. 6. 2020 prvostupňový orgán vydal výše specifikované prvostupňové rozhodnutí, které bylo k odvolání žalobce potvrzeno žalobou napadeným rozhodnutím.

22. Podle § 109 odst. 2 písm. d) zákona o silničním provozu platí, že *řidičský průkaz se rovněž vydá držiteli řidičského oprávnění, kterému končí platnost řidičského průkazu nebo jehož řidičský průkaz je neplatný podle § 118.*
23. Podle § 118 písm. a) zákona o silničním provozu *řidičský průkaz nebo mezinárodní řidičský průkaz je neplatný, jestliže uplynula doba jeho platnosti.*
24. Ustanovení § 109 odst. 6 zákona o silničním provozu stanoví, že *podkladem pro vydání řidičského průkazu pro držitele řidičského oprávnění podle odstavce 2 písm. b) až g) je žádost o vydání řidičského průkazu. Podle navazujícího odst. 7 pak žádost o vydání řidičského průkazu podle odstavce 6 musí mít písemnou formu a musí v ní být uvedeno a) jméno a příjmení žadatele, b) adresa obvyklého bydliště žadatele na území České republiky nebo místo studia, c) datum a místo narození a rodné číslo žadatele, pokud mu bylo přiděleno.*
25. Dle § 109 odst. 8 písm. f) zákona o silničním provozu *k žádosti o vydání řidičského průkazu podle odstavců 6 a 7 musí být přiložen doklad prokazující obvyklé bydliště žadatele, který nemá na území České republiky trvalý pobyt, nebo návrh jiného důkazního prostředku k jeho prokázání; dokladem prokazujícím obvyklé bydliště žadatele je zejména 1. osvědčení o registraci podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, 2. výpis z katastru nemovitostí potvrzující vlastnická práva k nemovitosti, 3. nájemní smlouva k nemovitosti, 4. potvrzení zaměstnavatele o zaměstnání, 5. výpis z živnostenského rejstříku.*
26. Ustanovení § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu přitom definuje obvyklé bydliště na území České republiky jako *místo trvalého pobytu fyzické osoby na území České republiky, nebo pokud fyzická osoba nemá na území České republiky trvalý pobyt, místo na území České republiky, kde fyzická osoba 1. pobývá alespoň 185 dnů v kalendářním roce z důvodů osobních vazeb, kterými se rozumí zejména soužití ve společné domácnosti, rodinné vazby, vlastnictví nebo nájem nemovitosti, a popřípadě zároveň i z důvodů podnikání, výkonu jiné samostatně výdělečné činnosti nebo závislé práce na území České republiky, nebo 2. pobývá z důvodu osobních vazeb a pravidelně se na toto místo vrací, ačkoliv podniká, vykonává jinou samostatně*

výdělečnou činnost nebo závislou práci v jiném státě, není-li výkon takovéto činnosti v jiném státě omezen na dobu určitou.

27. Jednotnou dopravní politiku v rámci Evropské unie má zajistit směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES ze dne 20. 12. 2006 o řidičských průkazech (dále jen „Směrnice“). Podle čl. 7 odst. 1 písm. e) Směrnice *řidičské průkazy se vydávají pouze žadatelům, kteří mají obvyklé bydliště na území členského státu vydávajícího průkaz nebo mohou doložit, že už tam alespoň šest měsíců studují.*
28. První žalobní námitka se opírala především o tvrzení, že v případě výměny řidičského průkazu není nutnou podmínkou prokázání obvyklého bydliště na území ČR.
29. Soud k tomu podotýká, že pouhým jazykovým výkladem výše citovaných ustanovení lze dospět k opačnému závěru. Ustanovení § 109 odst. 8 písm. f) zákona o silničním provozu jasně stanoví, že k žádosti o vydání řidičského průkazu musí být přiložen doklad prokazující obvyklé bydliště žadatele, který je pak podkladem pro vydání řidičského průkazu. Žalobce se tedy mýlil, dovozoval-li povinnost prokázání obvyklého bydliště ČR pouze u udělení řidičského oprávnění, nikoli u výměny řidičského průkazu z důvodu pozbytí jeho platnosti. Takovýto výklad předkládaný žalobcem je ve zjevném rozporu s dikcí zákona, tudíž bez dalšího neobstojí.
30. Žalobcem citovaná judikatura není přílehavá. V případě prvního z odkazovaných rozhodnutí zdejšího soudu (rozsudek ve věci sp. zn. 30 A 11/2016) je jasně patrné, že v dané věci byly posuzovány podmínky vydání mezinárodního řidičského průkazu, který ovšem ustanovení ohledně obvyklého bydliště neobsahuje a váže se na platný řidičský průkaz žadatele. Ani druhý citovaný rozsudek zdejšího soudu (ve věci sp. zn. 30 A 78/2015) není přílehavý, neboť v citovaném rozsudku soud poukázal na pochybení správních orgánů spočívající v nevyjasnění otázky předmětu řízení, když nebylo postaveno najisto, jaké řízení měl žadatel v úmyslu zahájit, resp. zda jeho žádost směřovala ke změně údajů v řidičském průkazu či ve vydání nového řidičského průkazu či udělení řidičského oprávnění a vydání řidičského průkazu. Správní orgány řešily otázku obvyklého bydliště, aniž by posuzovaly, zda je žadatel držitelem řidičského oprávnění. Za takové situace zůstalo zásadní procesní vadou absolutní neobjasnění otázky, zda žalobce je vůbec držitelem platného řidičského oprávnění. V nyní projednávané věci žalobce ale ve správním řízení nebylo pochyb o předmětu řízení. Žalobce podal žádost o výměnu řidičského průkazu, jehož platnost uplynula před podáním žádosti. Z uvedených důvodů se soud ztotožnil s argumentací žalovaného o nepřiléhavosti žalobcem odkazovaných rozhodnutí zdejšího soudu pro jím posuzovaný případ žalobcovy žádosti o výměnu již neplatného řidičského průkazu.
31. Nelze se ztotožnit ani s námitkou žalobce, že podmínka prokázání obvyklého bydliště ve správním řízení by byla porušením zásady zákazu pravé retroaktivity, když žalobce v roce 2009 získal řidičské oprávnění při splnění zákonných předpokladů, když coby žadatel o řidičské oprávnění doložil přechodný pobyt na území ČR. K zavedení pojmu „obvyklé bydliště“ skutečně došlo teprve novelou silničního zákona provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., s účinností od 1. 1. 2012, ale již dříve splnění podmínky přechodného pobytu vyžadovalo prokázání skutečných vazeb v České republice a pouhý formální přechodný pobyt nepředstavoval splnění podmínky přechodného pobytu. Úprava vychází v souladu se zněním čl. 12 Směrnice z definice obvyklého bydliště z materiálně-formálního vymezení, jak na to upozornil rovněž prvostupňový orgán ve svém vyjádření. Je však

naprosto zřejmé, že i v roce 2009 bylo nezbytné k naplnění podmínky přechodného pobytu, aby se žadatel na území České republiky fakticky zdržoval. Z uvedeného plyne, že z materiálního hlediska nedošlo ke změně právní úpravy k tíži žalobce, a proto je jeho námitka nedůvodná.

32. Z citovaného ustanovení § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu je zcela zřejmé, že zákonodárce vždy vyžaduje splnění podmínky osobních vazeb k území ČR, které následně demonstrativně vyjmenovává, přičemž k těmto osobním vazbám může eventuálně přibýt i vztah k určitému místu na základě vazeb profesních, avšak určující je vždy existence osobních vazeb. Z citovaného ustanovení je rovněž patrné, že žadatel musí v místě reálně pobývat, nestačí tedy pouze formálně evidovaný pobyt žadatele na území ČR. Stejně závěry učinil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 11. 2014, č. j. 4 As 204/2014 – 29: *„institut obvyklého bydliště definovaného pro účely zákona o silničním provozu v jeho ustanovení § 2 písm. hh) požaduje, aby zde osoba pobývala po určitou dobu, čímž zákonodárce zřetelně vyjádřil materiální kritérium, tedy požadavek skutečného a nikoli pouze úředně evidovaného pobytu žadatele na území České republiky z důvodů jeho osobních vazeb k členskému státu. Předložení nájemní smlouvy a potvrzení o povolení k přechodnému pobytu proto samo o sobě nedokládá, že zde žadatel skutečně po zákonem požadovanou dobu pobýval; není totiž důležité, kolik důkazních prostředků žadatel předloží, ale důležitý je obsah vztahů jimi založených.“*
33. Na nutnost faktického pobytu poukazuje Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 7. 6. 2016, č. j. 7 As 71/2016 – 29, v němž uzavřel, že: *„Pokud by Nejvyšší správní soud uznal, že žadateli stačí pro prokázání obvyklého bydliště pouze předložit potvrzení o umožnění přechodného pobytu, bylo by možné, aby takový žadatel získal obvyklé bydliště ve více členských státech Evropské unie, případně ve všech současně. Takový důsledek by byl zjevně v rozporu s úmyslem českého i unijního zákonodárce zabránit „turistice za řidičskými průkazy“ (viz např. rozsudek ze dne 12. 2. 2015, č. j. 7 As 287/2014 - 36, rozsudek Soudního dvora ve věci C-419/10 Hofmann, nebo důvodová zpráva k zákonu č. 297/2011 Sb., sněmovní tisk č. 300/0, rok 2011).“*
34. V souvislosti s důkazy, které žalobce předložil ve správním řízení ve vztahu k tvrzenému obvyklému bydlišti na území ČR, soud nejprve poukazuje na ustálenou judikaturu, a to zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2015, č. j. 5 As 3/2015 - 34, v němž soud uvedl, že *„uvedení demonstrativního výčtu dokladů v § 92 odst. 4 písm. d) zákona o silničním provozu nelze v žádném případě vnímat jako projev legální důkazní teorie. Vždy je třeba zkoumat, co skutečně předložené doklady prokazují, resp. zda je jimi zejména s ohledem na jejich povahu, obsah, srozumitelnost a věrohodnost prokázáno obvyklé bydliště.“*. Dále pak Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 4. 2016, č. j. 9 As 291/2015 – 21 shrnul, že: *„V posuzované věci rovněž není rozhodné, že stěžovatel přiložil k žádosti právě doklady předvídané v § 92 odst. 4 písm. d) zákona o silničním provozu, neboť již podle rozsudku zdejšího soudu ze dne 12. 2. 2015, č. j. 7 As 287/2014 - 36, doklad prokazující obvyklé bydliště žadatele ve smyslu § 92 odst. 4 písm. d) a § 109 odst. 8 písm. g) zákona o silničním provozu nemusí sám o sobě prokazovat obvyklé bydliště žadatele. Rozhodující je v souladu s § 2 písm. hh) téhož zákona skutečný fyzický pobyt, nikoliv pobyt formální.“* Přitom podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2015, č. j. 7 As 287/2014 - 36, *„zákon o silničním provozu není koncipován tak, že každému žadateli, který předloží jeden ze zákonem uvedených dokladů, bude automaticky vydáno řidičské oprávnění, nýbrž v případě pochybností musí žadatel prokázat materiální obvyklé bydliště na území České republiky.“* K tomu je třeba

doplnit, že stejné závěry lze uplatnit i pro vydání řidičského průkazu po uplynutí jeho platnosti.

35. Z výpisu z registru obyvatel, který je součástí správního spisu, plyne, že žalobce měl v ČR hlášený pobyt od 4. 6. 2009 do 31. 10. 2009 na adrese M., od 1. 11. 2009 do 20. 12. 2009 na adrese S., a až poté od 22. 7. 2019 na adrese P.. Je tedy zřejmé, že prvostupňový orgán měl v případě žalobce zcela důvodnou pochybnost o splnění podmínky obvyklého bydliště na území ČR, když žalobcem hlášené pobyty na území ČR časově souvisejí s podáním jednotlivých žádostí o vydání řidičského průkazu.
36. Navíc i žalobcem ve správním řízení předložené důkazy ohledně tvrzeného obvyklého bydliště soud ve shodě se správními orgány hodnotí jako nedostatečné k prokázání skutečnosti, že se jedná o materiální obvyklé bydliště žalobce na území ČR, nikoli pouze formální. Nad rámec důvodů, pro které správní orgány shledaly žalobcem předložené důkazy jako nedostatečné a neprůkazné, s nimiž se soud ztotožňuje, soud doplňuje, že předložené listiny jsou i nevěrohodné. Předložená nájemní smlouva totiž blíže nespecifikuje byt v nemovitosti na adrese tvrzeného obvyklého bydliště, přestože pouhým náhledem do volně dostupné internetové mapy (na adrese www.mapy.cz) lze zjistit, že na uvedené adrese se nachází bytový dům s mnoha byty. Dále pak nájemní smlouva nemá žádná ujednání o způsobu a splatnosti nájemného a poplatků v celkové výši 6 000 Kč. Z předloženého výpisu z bankovního účtu žalobce vedeného u Fio banky za období od 22. 7. 2019 do 18. 12. 2019 neplyne, že by žalobce v uvedeném období téměř pěti měsíců provedl úhradu měsíčního nájemného či že by obdržel odměnu dle předložené dohody o výkonu práce, podle které měl žalobce pracovat již od 1. 11. 2019, tudíž lze očekávat, že by do 18. 12. 2019 měl obdržet sjednanou odměnu za měsíc listopad 2019 (lze sice namítat, že mohly být dohodnuty hotovostní platby, ovšem bezhotovostní platební styk je v současnosti obvyklý a preferovaný způsob a lze jej tak považovat za pravidlo, ze kterého budou hotovostní platby spíše výjimkou, přičemž ale v daném případě hotovostní způsob plateb z předložených listin nevyplývá a ani nebyl žalobcem tvrzen). Ostatně i pracovní náplň žalobce vymezená jako „administrativní práce, internet“ v rozsahu 20 hodin za měsíc nenásvědčuje tomu, že by žalobce kvůli této práci na uváděné adrese v ČR skutečně obvykle pobýval.
37. Žalobcem předložené dokumenty tudíž prokazují toliko možnost žalobce pobývat na území ČR. Opačný výklad, tak jak jej zastává žalobce, by vedl k absurdním důsledkům a umožňoval by onu „turistiku za řidičskými průkazy“, před níž varoval jak Nejvyšší správní soud, tak i Soudní dvůr (viz např. rozsudky ze dne 10. 2. 2015, č. j. 6 As 273/2014 - 27, ze dne 18. 3. 2015, č. j. 6 As 7/2015 - 26, ze dne 7. 6. 2016, č. j. 7 As 71/2016 - 29, či rozhodnutí Soudního dvora *Hofmann*, C-419/10, *Grasser*, C-184/10 aj.). V praxi by mohla nastat situace, kdy by žadatel mohl být oprávněn pobývat na území několika států. Obvyklé bydliště však může být jen jedno. Skutečnost, že někdo má pronajatou nemovitou věc, tak automaticky nezakládá, že v daném místě skutečně bydlí, resp. se tam pravidelně a v dostatečném rozsahu zdržuje. Nemovitost může např. využívat jen k příležitostnému pobytu.
38. K tomu, aby bylo možné učinit závěr, že žalobce na adrese tvrzeného obvyklého bydliště skutečně pobývá a je zde tedy skutečně, nikoli pouze formálně, jeho obvyklé bydliště, bylo nutné ze strany žalobce předložit nebo alespoň navrhnout některé další důkazy osvědčující tuto skutečnost. Správní orgán při vydání výzvy postupoval zcela v souladu § 37 odst. 1 správního řádu, žalobce řádně a srozumitelně vyzval k odstranění vad podání a řádně jej

poučil o následcích nesplnění výzvy. Soud podotýká, že není povinností správního orgánu, aby žadatele poučoval, jakým způsobem má doložit tu kterou tvrzenou skutečnost, neboť závisí pouze na žadateli, jak svá tvrzení věrohodně prokáže. Nelze přitom ani pominout, že žalobce byl ve správním řízení zastoupen advokátem. Žalobce tedy neodstranil pochybnosti správního orgánu stran jeho skutečného obvyklého bydliště, nikoli tedy jen formálního, jinými slovy nedoložil, že má na území ČR obvyklé bydliště.

39. Je třeba zdůraznit, že ve správním řízení o žádosti je to žadatel (tj. žalobce), který, pokud chce být v řízení úspěšný, musí předestřít takovou skutkovou verzi reality, která může být následně předmětem důkazního řízení, a rovněž je následně povinen jím tvrzené skutečnosti prokázat. Žalobcem v průběhu správního řízení předložené listiny nejsou s to doložit skutečné obvyklé bydliště žalobce na území ČR, a to zvláště za situace, kdy žalobce doložil doklady vztahující se k pobytu na území ČR v délce jednoho roku, které tak svědčí spíše o účelovosti místního určení se záměrem podat žádost na území ČR, když trvalé bydliště žalobce je na území SRN. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 6. 2015, č. j. 1 As 71/2015 – 33: „*ve správním řízení mají účastníci povinnost označit důkazy na podporu svých tvrzení (§ 52 správního řádu). Tato povinnost je přitom silnější v řízení o žádosti (jako v tomto případě), kdy mnohdy dost dobře ani nelze požadovat na správním orgánu, aby obstarával za účastníka řízení podklady a skutečnosti, které povedou ke kladnému rozhodnutí, tedy k vyhovění jeho žádosti. (VEDRAL, J. Správní řád: Komentář. 2. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 524). Tak tomu bylo i v nyní projednávaném případě, kdy § 92 odst. 4 písm. d) zákona o silničním provozu výslovně ukládá žadateli povinnost k žádosti o udělení řidičského oprávnění přiložit řadu dokumentů včetně dokladů prokazujících obvyklé bydliště žadatele. Je tedy povinností stěžovatele nejen své obvyklé bydliště tvrdit, ale také toto tvrzení náležitými podklady doložit.*“
40. S ohledem na uvedené nemohl soud žalobci přisvědčit, že by byl výklad správních orgánů nesprávný. Výklad správních orgánů plně odpovídá smyslu a účelu právní úpravy, jakož i konstantní judikatuře. Rovněž odůvodnění hodnocení důkazů, které prvostupňový orgán provedl, a s nímž se ztotožnil i žalovaný, soud považuje za dostatečné a přezkoumatelné. Soud se proto s učiněnými závěry plně ztotožňuje a uzavírá, že správní orgány nepochybily, když dospěly k závěru, že žalobce byl povinen prokázat splnění podmínky obvyklého bydliště na území České republiky, čemuž však nedostál.

VII.

Rozhodnutí soudu

41. Soud neshledal žádný ze žalobcem uvedených žalobních bodů důvodným, a proto žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

VIII.

Náklady řízení

42. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. by měl právo na náhradu nákladů řízení žalovaný, když měl ve věci plný úspěch. Úspěšný žalovaný správní orgán žádné náklady řízení neuplatnil, a proto bylo rozhodnuto, že na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 28. března 2022

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.